

«MottakerNavn»  
«Adresse»  
«PostNr» «Poststed»  
«Kontakt»

Trondheim, 28.06.2024

Deres ref.:  
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):  
2023/5705

Saksbehandler:  
Lise Rognes

## Vedtak i klagesak om skadefelling av ulv, utvidelse av fellingsområde og forlengelse av virketid, i deler av Sel med flere kommuner

Vi viser til klagen på Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak 27. juni 2023 med senere utvidelser i vedtak 6, 12, 20 og 28. juli 2023. Klagesaken ble oversendt til oss 3. august 2023. Klagen er fremsatt innenfor tidsfristen.

### Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak. Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

### Bakgrunn for saken

Statsforvalteren ga 27. juni 2023 fellingstillatelse på en ulv i deler av Dovre, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu kommuner. Fellingstillatelsen var gjeldende til 6. juli. Grunnet funn av 1 kadaver som Statens naturoppsyn (SNO) vurderte som antatt sikkert tatt av ulv.

På bakgrunn av at det senere ble dokumentert skader i nye områder, ble fellingsområdet den 6. juli utvidet til også å gjelde deler av Lesja og Dovre kommuner. Samtidig ble virketiden for skadefellingstillatelsen forlenget til 20. juli med bakgrunn i at det var gjenfunnet ytterligere 20 dokumenterte ulveskader i området.

Fellingsområdet ble 11. juli 2023 ytterligere utvidet til å også gjelde Folldal kommune, samt deler av Alvdal, Rendalen og Stor-Elvdal kommuner etter dokumentert synsobservasjon av ulven i Atndalsvegen ved Setten sør for Folldal. Virketiden for skadefellingstillatelsen ble 20. juli ytterligere forlenget til 27. juli 2023 etter flere nye dokumenterte skader forårsaket av ulv. Samtidig ble også området for skadefellingstillatelsen justert. Virketiden for skadefellingstillatelsen ble 27. juli 2023 forlenget til 3. august 2023.

Ulven ble felt ved Brennakkmoen i Alvdal kvelden 31.07.

## Klagen

Det er mottatt to klager fra Aktivt Rovdyrvern (ARV), hhv. 27. juni og 30. juli 2023, samt en klage fra NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH).

Klagen fra ARV kan oppsummeres slik:

- ARV mener at vilkårene i rovviltforskriften § 9 ikke er oppfylt, dvs. kravene til at uttaket ikke skal true bestandens overlevelse, andre tilfredsstillende løsninger/forebyggende tiltak skal være prøvd, området som beitemark, krav til skadeomfang og potensiell skade.
- Det er ikke gjort noen vurderinger av individets genetiske status.
- Bruk av løshund på jakt etter ulven er i strid med dyrevelferdsloven § 19 om human jakt og at virkemidlet er i strid med fredningsplikten under yngletiden.

Klagen fra NOAH kan oppsummeres slik:

- Vilkårene om at uttaket ikke skal true bestandens overlevelse og skadepotensiale er ikke oppfylt
- Det er ikke iverksatt tilstrekkelig med forebyggende tiltak. Det vises til tidligere års skadefelling og ved uttak av en ulv vil det stadig komme nye ulver til området

Miljødirektoratet viser til klagen i sin helhet.

## Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

## Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

### Rettslige rammer

Det rettslige utgangspunktet er at ulven er en fredet art. Statsforvalteren kan likevel fatte vedtak om skadefelling av ulv for å forhindre fremtidig skade på husdyr eller tamrein, innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling fastsatt av rovviltnemnden eller Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i den regionale forvaltningsplanen. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal i vurderingen særlig tas hensyn til

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtak skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr.

En tillatelse forutsetter at grunnvilkårene om at fellingen ikke er til skade for bestandens overlevelse og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte, er oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd.

### Kvotestilling for betinget skadefelling

I perioden 1. juni 2023 til og med 15. februar 2024 har de regionale rovviltnemndene myndigheten til å fastsette kvote for betinget skadefelling til statsforvalterne dersom bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. rovviltforskriften § 8, jf. § 7.

I region 3 er det ikke fastsatt regionalt bestandsmål for ulv og nemnda har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling til statsforvalterne, jf. rovviltforskriften §§ 4, 7 og 8. Rovviltnemnda i region 3 har i vedtak 4. mai 2023 fastsatt en kvote på 6 ulv for betinget skadefelling. Vedtaket ble påklaget til Klima- og miljødepartementet som opprettholdt vedtaket i klageavgjørelse 19. juli 2023.

Miljødirektoratet bemerker at Statsforvalteren i Innlandet fattet vedtak om skadefelling 27. juni 2023. Vi vurderer at vedtaket er fattet innenfor rammene for delegert myndighet.

### Bestandens overlevelse

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren har i sitt vedtak redegjort for bestanden og vurdert at det konkrete uttaket er innenfor bestandens tåleevne. På vedtakstidspunktet var kvoten på 6 dyr ikke belastet. Vi er enige med statsforvalteren at vedtaket er innenfor den betingede kvoten fastsatt av rovviltnemnda og også innenfor bestandens tåleevne.

### Områdets betydning som beitemark

Området hvor skaden har oppstått, er innenfor beiteprioritert område jf. forvaltningsplanen for rovvilt i Region 3/ Oppland. Det slippes et stort antall sau på utmarksbeite i dette området og i tilgrensende beiteområder. Statsforvalteren anser at området har stor betydning som beitemark. Vi tiltrer denne vurderingen og vurderer at vilkåret om områdets betydning som beitemark er oppfylt.

### Skadeomfang og potensiale for skade

Det er i en av klagenes anført at vilkåret om skade ikke er oppfylt. Tillatelsen til skadefelling er gitt med hjemmel i rovviltforskriften § 9 med tilhørende kommentarer. Som det fremgår av kommentarene er skadefelling et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon. Et element for å iverksette en skadefelling, er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt.

I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

Statsforvalteren vurderte at området var et viktig beiteområde for sau og at potensiale for fremtidig skade var stort. Pr 27. juni var dokumentert 1 skade forårsaket av ulv på beitedyr i området. Pr. 6. juli var det dokumentert ytterligere 20 skader forårsaket av ulv i området. Statsforvalteren viste videre til at erfaringer fra tidligere år viser at ulv som oppholder seg i områder hvor sau beiter, kan forårsake omfattende skader på kort tid. Statsforvalteren vurderte at potensialet for fremtidig skade var stort dersom ulven fortsatte å oppholde seg i området. Miljødirektoratet er enig i statsforvalterens vurderinger av skade og skadepotensiale både på vedtak truffet 27. juni og i senere vedtak. Vi vurderer at vilkåret om skadeomfang og potensiale for skade er oppfylt.

Til anførselen fra NOAH om at uttaket av en ulv vil medføre at det stadig vil komme nye ulver til området, bemerker Miljødirektoratet at området er utenfor ulvesonen og det er bestemt at ulv ikke skal ha varig tilhold i dette området. Å fatte vedtak om skadefelling er derfor i tråd med prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, forutsatt at øvrige vilkår for skadefelling er oppfylt.

### Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Miljødirektoratet slutter seg til statsforvalterens vurderinger om mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling. Det at området er et prioritert beiteområde, har betydning for hvor inngripende tiltak som vil være aktuelle å iverksette. Miljødirektoratet slutter seg statsforvalterens vurderinger.

### Genetisk viktig ulv

I henhold til nasjonale føringer skal det så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av DNA-prøver for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling. Det er viktig at statsforvalterne gjør en vurdering av om det kan være en mulighet for å få samlet DNA og avklart genetisk status, før vedtak om felling fattes. Samtidig vil det være nødvendig å avveie ønsket om genetisk avklaring for det aktuelle individet, opp mot den tapsrisikoen som påløper ved å utsette iverksettelse av et skadefellingsforsøk. Skader påført av ulv kan eskalere raskt, hvis felling ikke iverksettes og lykkes.

Statsforvalteren viser i sitt vedtak til at det på vedtakstidspunktet 27. juni og ved senere utvidelser 6, 12, 20 og 28 juli 2023, ikke forelå kjent forekomst av genetisk viktige individer i området. I tillegg skal fellingslaget samle inn hår- og møkk for DNA-analyser dersom de kommer over det, samt varsle SNO ved funn av genetisk materiale som må sikres.

Miljødirektoratet bemerker at i denne konkrete situasjonen med manglende opplysninger om genetisk verdifull ulv, fellingen er i beiteprioritert område hvor potensialet for fremtidig skader vurderes å være stort, samt muligheten for å trekke tilbake vedtaket ved nye opplysninger, er direktoratet enig med statsforvalteren i at hensynet til å iverksette skadefellingsforsøk veier tyngre enn behovet for å utsette iverksettelsen for å få en genetisk avklaring for dette aktuelle individet.

## Bruk av hund til fellingsforsøk

Det er anført at tillatelsen til å bruke hund i fellingsforsøket er i strid med dyrevelferdsloven og viltlovens § 19 om human jakt. Miljødirektoratet bemerker innledningsvis at skadefelling ikke er å anse som ordinær jakt og viltloven § 19 kommer derfor ikke til anvendelse. Bestemmelsen har sin parallell i dyrevelferdsloven § 3 hvor det er krav til at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

Klima- og miljødepartementets tiltakspakke har til formål å gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen. Å tillate løs, på drevet halsende hund på den tiden av året hvor vilt med yngle- og hekketid er særlig sårbare, er utfordrende. Statsforvalteren har av den grunn satt vilkår for å begrense ulempene bruken av løs, på dreven halsende hund medfører. Vilåårene har til formål å hindre at viltet beskyttes mot faren for unødige påkjenninger og belastninger. Miljødirektoratet vurderer at tiltaket med de gitte vilkår, ikke er i strid med kravene som er satt for å ivareta viltet, jf. dyrevelferdsloven § 3. Det forutsettes at fellingslaget følger fastsatte vilkår.

## Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak 27. juni 2023, med senere utvidelser, og vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet. Vi tiltrer i det vesentlige statsforvalterens vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalterens vedtak om felling av en ulv deler av Sel med flere kommuner.

Hilsen  
Miljødirektoratet

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent*

Susanne Hanssen  
Fung. seksjonsleder

Lise Rognes  
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL

